№ 331

Cena numeru 100 mk.

Cena prenumeraty:
w Łodzi
Miesięcznie „ 2500.
Z przes. poczt.
Miesięcznie „ 3000
poza Łodzią egz. 110
Konto Pocztow. Kasy Oszczęd. 60594
Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

XXVI r. istnienia

Redakcja i Adm.
w ŁODZI
Al. Kościuszki 41
TELEFON 28.

Łódź.

ROZWÓJ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Sobota, dnia 2 grudnia 1922 roku.

XXV lecie „Rozwoju"

Ze względu na trudności techniczne numer jubileuszowy „ROZWOJU" zamiast 3 grudnia ukaże się 10 grudnia.

W dniu tym również odbędzie się obchód ubileuszowy.

Redakcja.

Metodą poglądowo ruchową
Nauka języka angielskiego
W. S. JESIENIA
doprowadza do opanowania języka konwersacyjnego w 4 miesiące.

Nowy kurs początkowy rozpoczyna się w czwartek, 7-go grudnia

Jest to ostatni kurs początk. w bieżącym roku szkolnym!
Lekcje we wtorki, czwartki i soboty od 7.30 do 9.30 wieczorem. Prosimy o wczesne zapisy.
Kursy języka angielskiego W. S. JESIENIA Łódź, Zachodnia 45. 4922s3

WIADOMOŚCI POLITYCZNE

O Jaworzynę.

(wp) Wobec pogłosek o Jaworzynie, dowiadujemy się iż konferencja ambasadorów ustaliła w swej nocie z dnia 13-go b. m. złożonej posłowi Zamoyskiemu, prawną stronę kwestii Jaworzyny i stwierdziła, że jest kompetentną do przeprowadzenia poprawek granicznych. Poseł Zamoyski otrzymał w tej sprawie ścisłe instrukcje od rządu. W Paryżu bawi stale p. Romaniszyn, ekspert polski do rozgraniczenia granicy polsko-czeskiej. (4)

Odznaczenie Naczelnika Państwa.

(wp) W piątek poseł nadzwyczajny Hiszpanji, w obecności personelu dyplomatycznego poselstwa hiszpańskiego, oraz przedstawiciel ministerstwa spraw zagranicznych, wręczył Naczelnikowi Państwa wielką wstęgę orderu za sługi wojskowej

Na odbytej ceremonji w Belwederze, dyrektor protokułu dyplomatycznego wręczył posłowi hiszpańskiemu w imieniu Naczelnika Państwa wielką wstęgę orderu Odrodzenia Polski. (4)

Bzdęne pogłoski.

(wp) W związku z obiegającemi pogłoskami w sprawie rzekomo przygotowanej amnestji z okazji otwarcia Sejmu i Senatu, należy zaznaczyć, że są one zupełnie bezpodstawne.

Ministerstwo Sprawiedliwości nie podejmuje żadnych kroków w celu przygotowania amnestji. (4)

BUCHALTER
rutynowany z poważnemi referencjami potrzebny.
Wyczerpujące oferty: **Dom Handlowy S. Bieliński i S-ka** Al. Kościuszki № 17.
4927 dz

Z Sejmu i Senatu.

MARSZAŁKIEM SEJMU 252 GŁOSAMI ZOSTAŁ WYBRANY POSEŁ MACIEJ RATAJ (PIAST). PRZEMÓWIENIE MARSZAŁKA P.P.S. W OBRONIE KOMUNISTÓW. WNIOSEK POSŁÓW ZW. LUD. NAR. O ZAWIESZENIU KRZYŻA W SALI SEJMOWEJ. MARSZAŁKIEM SENATU WOJCIECH TRĄMPCZYŃSK 156 GŁOSAMI.

CHWILOWA ZGODA.

Jak nam donoszą telefonicznie, jakkolwiek oficjalne rokowania między Jednością Chrześcijańską i P.S.L. „Piast" zostały zerwane, jednakże nieoficjalnie wysuwa się to przymierze siłą faktów na plan pierwszy.

Dzięki tego rodzaju sytuacji został wczoraj wybrany głosami „Jedności" i „Piasta" p. Trąmpczyński, przedstawiciel „Jedności" a marszałkiem Senatu, i p. Rataj, przedstawiciel „Piasta" marszałkiem Sejmu.

Kandydatury te popierali NPR-owcy wbrew socjalistom i blokowi mniejszości narodowych.

W obozie lewicowym konsternacja. „Wyzwolenie", Socjaliści, blok żydowski i niemcy, bardzo zabiegają o przeciągnięcie Witosa do swoich szeregów narazie bezskutecznie.

Wogóle jednak położenie jest niejasne, gdyż o ile przy wyborze marszałków osiągnięto milczącą zgodę, o tyle przy pierwszej lepszej innej kwestji może ona prysnąć, jak bańka mydlana.

WARSZAWA 1 (PAT) Dzisiejsze posiedzenie Sejmu otwarł przewodniczący ze starszeństwa poseł Brownsford.

Odbyło się dalsze składanie ślubowania. Ślubowali ci posłowie, którzy nie uczynili tego na poprzedniem posiedzeniu.

Następnie przystąpiono do wyboru prezydjum Sejmu. Sekretarz poseł Stęślicka odczytała odpowiedni artykuł Tymczasowego regulaminu, poczem sekretarz poseł Zeber odczytywał nazwiska posłów, którzy składali kartki z nazwiskiem kandydata na marszałka Sejmu.

Po złożeniu przez wszystkich głosujących, przewodniczący zarządził 15 minutową przerwę, poczem nastąpiło ogłoszenie wyniku wyborów. Ogółem oddano 432 głosów, w tem ważnych głosów 429, nieważnych 3. Absolutna większość wynosiła 215. Na posła Macieja Rataja padło 252 głosów, na posła Eugenjusza Śmiarowskiego 177.

Nowoobrany marszałek Sejmu Maciej Rataj, oświadczywszy, że przyjmuje wybór, zajął miejsce marszałkowskie pośród oklasków na prawicy i centrum. Następnie marszałek Rataj wygłosił następujące przemówienie:

Pozwolicie panowie, iż przedewszystkiem podziękuję panu posłowi Brownsfordowi za dotychczasowe marszałkowanie ze starszeństwa. Dziękuję również tym panom posłom, którzy uznali mnie za godnego piastowania godności.

Obejmując urząd marszałka, zdaję sobie w całej pełni sprawę, iż jest on nietylko zaszczytem, lecz i ciężkim obowiązkiem, zwłaszcza, że przydzie mi go spełniać po mężu tak doświadczonym i wytrawnym, jakim jest b. marszałek Sejmu Ustawodawczego. Trąmpczyński. (brawa i oklaski na prawicy, sprzeciwy na lewicy).

U nas w Sejmie zużywa dużo energji, wywołuje tarcia, a nawet konflikty. Współpracę polityczną na terenie Sejmu i w sali sejmowej musimy wytworzyć tak dla siebie, jak i dla przyszłych Sejmów. Będzie to drogocennym przyczynkiem dla uregulowania parlamentaryzmu w Polsce.

To też sądzę, że niezależnie od osobistych tendencji i sympatji, obowiązkiem moim, jako marszałka Sejmu, będzie dokładanie wszelkich starań, by nie przeoczając istotnego programu prac, szukać zbliżenia między stronnictwami, usuwać uprzedzenia i spory, nieraz na nieporozumieniu oparte, a w ten sposób umożliwić współpracę. Stoimy wobec zadań, które tej współpracy będą wymagały.

Musimy ratować skarb i uporządkować nasze finanse! (oklaski) Domaga się tego kraj cały i ma zwrócone na nas oczy dzisiaj z oczekiwaniem.

Równie wielkiem zadaniem, które stoi przed Sejmem, jest uporządkowanie naszego prawodawstwa. Żyjemy dziś w chaosie prawnym, co trzeba sobie wyraźnie powiedzieć. Od roku mamy konstytucję, a równocześnie szereg ustaw z konstytucją niezgodnych. Stan ten, nieznośny dla obywateli utrudnia wejście na drogę pełnej praworządności i musi być jak najrychlej usunięty. Do tego potrzebna jest nietylko żmudna, lecz i planowa praca Sejmu, w porozumieniu z drugiem czynnikiem, którym jest Rząd. Mam głębokie przekonanie, iż pracę tę wykonamy. Z krytyką będziemy się spotykali, bo dzieła nasze, jako ludzkie, nie mogą być wolne od błędów. Krytyka ta będzie nawet pożądana, lecz niech nikt

nie ma podstawy, by chociaż przez chwilę wątpić w naszą najlepszą wolę i gorliwą troskę o dobro i pomyślność państwa „(oklaski)"

Następnie marszałek oznajmił, że na życzenie stronnictw, wybór wice—marszałków i sekretarzy odbędzie się na następnem posiedzeniu.

Przystąpiono do wniosku nagłego posła Garlickiego i towarzyszy w sprawie uwięzienia posłów Królikowskiego i Łuckiewicza. Wniosek motywował poseł Lieberman (PPS.)

Minister sprawiedliwości Makowski oświadczył się za nagłością ze względu na to, że wniosek zawiera zagadnienie zasadnicze. Nagłość wniosku przyjęto jednomyślnie i wniosek odesłano do komisji regulaminowej, która ma załatwić go w ciągu trzech dni od chwili ukonstytuowania sie. Wpłynęła jeszcze interpelacja posła dr. Thona w sprawie popierania przez władze wykroczeń antysemickich. Dalej zgłoszono dwa wnioski, a mianowicie pos. Gdyka w sprawie ustawicznie wzmagającej się drożyzny i posłów Zw. Lud. Narod o zawieszenie krzyża w sali sejmowej. Na tem posiedzenie zamknięto.

Następne posiedzenie Sejmu odbędzie sie w sobotę o godz. 1 po południu. Na porządku dziennym wybór pozostałych członków prezydjum Sejmu i wybór komisji sejmowych.

WARSZAWA 1 | 12 (wł.) Na posiedzeniu obecni byli wszyscy niemal senatorowie. Brakowało po jednym z Piasta, Wyzwolenia, N. P. R., ukraińców, listy dzikiej — czyli razem pięciu.

Na ławach centrum zasiadł między innymi dr. Nowak (prez. ministrów). Przewodniczył w posiedzeniu senator Limanowski. Wezwał on naprzód do ślubowania tych którzy na poprzedniem posiedzeniu tego nie dopełnili.

Ślubowanie odbyło się bez żadnych incydentów. Senatorzy ukraińcy dopełnili formułu ślubowania po polsku. Po uskutecznieniu tego przewodniczący sen. Limanowski oznajmił o złożeniu ślubowania przez wszystkich członków Senatu i zapowiedział przejście do wyboru prezydjum.

Sekretarzami sen. był sen. Bielawski, który odczytał art. 7 Konstytucji dotyczący regulaminu wyboru marszałka Senatu.

Drugi sekretarz sen. Woźnicki wezwał do głosowania i rozpoczął odczytywanie nazwisk senatorów, którzy w miarę wywoływania składali swe kartki do urny. Po głosowaniu przystąpiono do obliczania: głosowało 106 senatorów. Kartek białych było 9, jako nieważne, 97 zawierało nazwiska kandydatów.

Na sen. Wojciecha Trąmpczyńskiego padło 56 głosów, na sen. Praussa 40 głosów. Wybranym został sen. W. Trąmpczyński, powitany oklaskami przez prawą stronę senatu, w której wzięli udział wraz ze stronnictwem narodowem senatorzy, a mianowicie: sen. Nowak (prez. minis.) Kędzior, Wysłouch, Buzek Hamerling.

Przewodniczący senatu sen. Limanowski zwrócił się do sen. Trąmpczyńskiego z zapytaniem — czy przyjmuje wybór — na co otrzymał odpowiedź twierdzącą.

Stosownie do regulaminu fotel marszałkowski zajął natychmiast sen. Trąmpczyński, który wygłosił następujące przemówienie:

Szanowni członkowie Senatu!

Dziękuję za zaufanie mnie okazane, któ rego będę się starał stać godnym. Jednakże czteroletnie doświadczenie mego marszałkowania w Sejmie zmuszają mnie do pewnego zastrzeżenia. Przewodniczący izby parlamentarnej, wedle mego zrozumienia wcale nie ma obowiązku być apolitycznym nie traci on prawa do rozróżniania dobrego i złego.

Ma tylko jeden obowiązek: winien w okresie swego urzędu być bezstronnym, traktować wszystkich członków równo i niedopuszczać do tego, aby któremukolwiek z nich działa się krzywda (oklaski). Nie mogę pominąć tej sposobności do wyrażenia hołdu temu weteranowi walk o wolność, z którego ręki łaskę odbieram. Imię jego jest czczone nawet w ostatnim zakątku Polski, nie ze względu na przynależność do pewnej partji, ale właśnie ze względu na to, że przez całe swe życie był w pierw Polakiem, a potem dopiero socjalistą, że więcej kochał Polskę, niż swoje zasady (oklaski).

Pod tym względem winien on służyć za wzór wszystkim członkom Senatu. Bo już w pierwszych latach naszej egzystencji państwowej doktrynerzym partyjny dużo wyrządził szkody krajowi. Wprzód musimy Państwu zapewnić byt, a potem dopiero możemy prowadzić wewnętrzne walki o to, jaka forma bytu jest najlepsza.

Na tem polu instytucja Senatu może przynieść krajowi niezwykły pożytek. Wyłaniają się niewątpliwie w społeczeństwie tendencje wrogie intytucji Senatu, które starają się ścieśnić jego kompetencje, obniżyć jego stanowisko do jaknajskromniejszej roli. Ale wybrany nie na mocy wyborów klasowych, raczej przez całą starszą a więc zrównoważoną część społeczeństwa, Senat może swą wewnętrzną powagą i kwalifikacjami swych członków zająć tak wybitne stanowisko, że będzie musiał się z nim liczyć i Sejm i Rząd.

A możliwem to będzie tylko wtedy, jeśli członkowie Senatu będą się poczuwać do obowiązku ciągłej i poważnej pracy. O tę współpracę panów senatorów upraszam. (Oklaski).

Następnie mar. Trąmpczyński oświadczył że na życzenie kilku stronnictw wybór reszty prezydjum senatu został odłożony do jutra zrana, poczem odczytał depeszę od Sejmu górnośląskiego, w której marszałek Wolny w imieniu Sejmu składa życzenie Senatowi, aby spełnił godnie swoje zadanie, poczem mar. oznajmił, iż wpłynął wniosek sen. Nowaka (prez. min.) zmierzający do tego, aby Senat kierował się w swych pracach tymczasowym regulaminem tylko do 19 grudnia 1922 r., komisję regulaminową dla rozpatrzenia projektu załączonego do wniosku sen. Nowak uzasadnił w kilku słowach, co zostało natychmiast przyjęte bez dyskusji. (5)

WALKA O PREZYDENTA RZECZPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

Na wczorajszem posiedzeniu klubu P. S. L. „Piast" pod przewodnictwem posła Witosa, uchwalono przez aklamację postawić kandydaturę Naczelnika Państwa, Józefa Piłsudskiego, na prezydenta Rzeczypospolitej. Dziś o godz. 9. 30 odbędzie się posiedzenie klubu.

* * *

Komisje parlamentarne stronnictw Chrześcijańskiego Związku Jedności Narodowej przeprowadziły wczoraj w południe zasadniczą dyskusję w sprawie utworzenia na gruncie sejmowym stałej i zdecydowanej większości polskiej pod warunkiem bezwzględnym, że prezydentem Rzeczypospolitej nie będzie Józef Piłsudski. (5)

Pożyczka dla Austrji

WIEDEŃ 1-12 (A. W.) „Neue Freie Presse" donosi z Londynu, że kwestja międzynarodowej pożyczki dla Austrji dniu.

Pożyczka gwarantowana będzie przez następujące państwa: Anglją, Francją i Czechosłowacją po 22½%, Włochy 18¾ proc. Belgja 5 proc. Szwajcarje i Hiszpanj po 2½%.

Potrzebny KOREKTOR

Wymagane 8 klasowe wykształcenie.
Oferty w admin. „Rozwoju" pod „Korektor".

Z Bliskiego Wschodu.

LLOYD GEORGE PCHAŁ GRECJĘ I JUGOSŁAWJĘ DO WOJNY Z TURCJĄ. OBAWA ROZRUCHÓW W KONSTANTYNOPOLU. ABDYKACJA KRÓLA JERZEGO?

BONDEAUX 1. 12. (AW) Agencja „Radjo" donosi, z Aten, że król Jerzy, dowiedziawszy się, iż brat jego Andrzej ma stanąć przed sądem wojennym wystąpił z zamiarem abdykacji. (5)

KONSTANTYNOPOL 1 (PAT) Główna kwatera Rifeta paszy oznajmia, że powzięto zarządzenia, mające na celu przeszkodzenie przybyciu do miasta rewolucjonistów armeńskich, którzy zamierzają wywołać rozruchy. Główna kwatera Rifeta paszy złożyła wysokim komisarzom państw sprzymierzonych sprawozdanie w powyższej sprawie. Patrjarcha armeński zapewnił Rifeta paszę o uczuciach przywiązania i posłuszeństwa ze strony Armeńczyków i potępił zamiary spiskowców. (5)

PARYŻ 1 (PAT) „Le Matin" ogłasza szereg tajnych depesz, które w r. 1920 Venizelos przesyłał z Londynu do greckiego ministerstwa spraw zagranicznych, a które dowodzą, że Venizelos otrzymywał nieustannie ze strony Lloyd George'a zachętę do podjęcia kampanji w Azji Mniejszej. (5)

LONDYN 1 (PAT) Jak donosi „Daily Mail" generał Towushend, którego opozycja przeciwko wschodniej polityce poprzedniego gabinetu jest szeroko znaną, oświadczył na bankiecie Aldwych—Club, że Lloyd George zwrócił się w swoim czasie do Jugosławji z propozycją, ażeby okupowała Konstantynopol. Gdyby Jugosławja mówi generał zastosowała się do tych propozycji, wznieciłoby to pożar na całym Wschodzie tak, że obecnie mielibyśmy nową krwawą wojnę. (5)

Gdańsk przeciwko Polskom.

WYDALAJĄ POLAKÓW Z UCZELNI GDAŃSKICH A NIEMCOM Z RZESZY POZWALAJĄ ZOSTAĆ.

GDAŃSK 1 (wł) Nowy przyczynek do równouprawnienia Polaków w Gdańsku stanowi interpretacja decyzji komisji międzysojuszniczej podziału mienia w Gdańsku w odniesieniu do praw polskich na poljtechnice gdańskiej, przez rektorat politechniki. Mianowicie rektorat Interpretuje wspomnianą decyzję w ten sposób, iż na zasadzie „równouprawnienia" liczba studentów polskich wobec studentów gdańskich nie może być wyższa, a tem samem obecna nadwyżka obywateli polskich, w liczbie 66 musi być dla uzyskania „parytetu", usunięta". Do czego tak niesłychana interpretacja zmierza, świadczy najlepiej fakt, iż na Technice gdańskiej, obok 335 obywateli gdańskich i 401 polskich, studjuje obecnie około 1,000 obywateli obcych, niemal wyłącznie Niemców z Rzeszy, krajów bałtyckich i t. p., których, jako „nierównouprawnionych" restrykcja powyższa nie dotyka.

Pogrzeb gen. Iwaszkiewicza

LWÓW 1-12 (A. W.) Jutro rano odbędzie się uroczysty pogrzeb gen. Iwaszkiewicza, którego ciało spoczywało do dziś w kaplicy Boimów.

Nafciana moralność.

Już konferencja w Genui dowiodła niezbicie, iż święte oburzenie na wszelkie niesprawiedliwości ludzkie i samarytańska opieka nad pokrzywdzonemi, jest tem tkliwszą i tem drobiazgowszą ... im więcej nafty posiada delikwent.

Takim jaskrawym rycerzem przemysłu naftowego był, cieszący się zasłużoną u nas reputacją Dawid Lloyde George, którego targi z Francją o sprawiedliwość i litość dla nieszczęśliwych bolszewików, odbijały się głośnym echem aż na drugiej półkuli.

I wszystko poszłoby, jak z płatka, gdyby nie wylazły, zupełnie nie w porę, ciemne machinacje uciśnionej niewinności angielskiej, z krwią bratnią omazanemi katami Rosji.

Tam to dżentelmen — premjer Rządu Jego królewskiej Mości, ze łzami w oczach zapewniał aljantów z nad Sekwany i Szeldy o wiecznej przyjaźni i miłości, gdy tymczasem w innym pokoju tegoż zacisznego hotelu genueńskiego dobijano targu o źródła naftowe w Baku ... należące do obywateli Francji i Belgji.

Naturalnie, po tym incydencie, zasiadanie przy wspólnym stole kochających się aljantów stało się niemożliwością i mężowie Opatrzności Europy rozjechali się do domów, aby tam w ciszy i spokoju, obmyślać nowy plan ratowania jakiej ofiary, której się... nieostrożnie powinie noga.

I nie czekano długo.

Przyszła konferencja w Lozannie, gdzie miano się zastanowić nad sposobami ratunku Grecji, Turcji i stłumieniem zarzewia nowej wojny na Bałkanie, gdzie iskry nie na żarty groziły nowym pożarem.

Tutaj w przykładnej zgodzie, chwaląc Pana, zajęto się uszczęśliwieniem ludzkości, a czemu w głębokim milczeniu, ze skupioną uwagą i równie chrześcijańskiemi uczuciami przysłuchiwał się przedstawiciel pobożnych kwakrów Wolnej Ameryki.

Aliści miano nieostrożność zatrącić o Mezopotamję, gdzie znajdują się jedne z najbogatszych źródeł nafty i gdzie cierpią straszliwe prześladowania nieszczęśliwi armeńczycy, opiekę, nad któremi zgodziła się wspaniałomyślnie przyjąć dobroduszna Anglja.

Wtedy u przedstawiciela Ameryki Childa jakby piorun trzasł, ożywił się jak bakterja w karbolu, a protestom, okrzykom, zastrzeżeniom nie było końca i oficjalnie zawiadomiomiono konferencje, iż Stany Zjednoczone też czują litość nad nieszczęsną Mezopotamją i również chętnie obtarła gorzkie łzy ludności...

Konsekwencje tej sprawy odbiły się głośnym echem w parlamencie angielskim, gdzie jeden nieostrożny i jeszcze naiwny poseł Macdonald zapytał nieostrożnie premjera, czy to prawda, iż za polityką Angiji na Wschodzie, kryje się ręka trustów naftowych?

Naturalnie, Bonar Law, zapałał słusznym oburzeniem, „prostując" krzywdzące w wysokim stopniu Rząd Wielkobrytyjski pogłoski i zaznaczył wyraźnie, że chodzi tu o opiekę nad nieszczęśliwemi, oraz obronę ich przez zbytnią namiętnością ludu Proroka.

I tak wszędzie i zawsze, czy w Genui czy w Lozannie moralność kończy się tam, gdzie zaczyna kapać... ropa naftowa, przedmiotem tkliwej opieki są ci, którym zazwyczaj ma coś zginąć, a w rezultacie tej Chrystusowej działalności państwowych kapłanów sprawiedliwości jeszcze jedno więcej źródełko kończy swój dawny żywot w bezdennej kieszeni Iohn Bulla.

Ponieważ jednakże kierownicy państw są to z zasady najdzielniejsze i najuczciwsze elementy całego kraju i działalność odzwierciadla niejako najładniejsze cechy charakteru ich narodu, jesteśmy doprawdy w kłopocie. do czego zaliczyć naftę, czy do dziesięciu plag egipskich czy do siedmiu cnót chrześcijańskich?

(8) A. S.

Numerus Clausus.

Liczba zamknięta — tak wypowiedziała nasza młodzież akademicka w rezolucjach wiecowych, chcąc w tych słowach wyrazić całą swą tragedję, troskę o swe jutro, o przyszłość Ojczyzny oraz tego pokolenia Polaków, które dorasta i może nie wie o tem i nie zdaje sobie sprawy z tego, że w niedalekiej przyszłości a w Polsce, w państwie narodowem połowa wolnych zawodów, połowa posad w administracji państwowej, w szkolnictwie, w sądownictwie i innych placówkach państwowych, zawodowych, społecznych i kulturalnych zajęte będą przez obecne i dorastające pokolenie żydziaków, pisze między innemi Górnośl. „Polak"

Obecnie bowiem uniwersytet warszawski, zarówno jak inne w Polsce, liczy 50 procent żydów tj. połowę ogółu akademików, gdy w państwie znajduje się teraz 13 proc. żydów a 87 proc. chrześcijan.

Doszło do tego, że zgłaszająca się na uniwersytet młodzież polska zmuszona była usuwać się, bowiem miejsca tam już dla niej nie było. Ten wysoki procent żydostwa na uniwersytetach polskich tłomaczy się w pierwszym rzędzie dobrobytem, jaki wogóle wśród większości żydów panuje a pochodzi on stąd, że 80 procent przemysłu w Polsce, 85 proc. handlu znajduje się w rękach żydowskich, przytem zaznaczyć należy, że podczas wojny gdy ludność polska ubożała, wydawała resztki zasobów, jakie posiadała z długoletnich niekiedy oszczędności, żydzi paskując, tuczyli się, bogacili, wyrosły całe masy żydowskich kapitalistów w owym czasie.

Na zażydzenie naszych uniwersytetów wpłynęły zasadniczo trzy czynniki:

1) dobrobyt żydów, który musiał powiększyć ich aspiracje, co w skutkach zapełniło nasze średnie i wyższe uczelnie żydostwem, które w przyszłości wtyworzy liczne szeregi inteligencji polskiej.

2) gdy młodzież polska w ostatniej ciężkiej próbie przez którą przechodziła wskrzeszona Polska, gdy pułki ochotnicze młodzieży wniosły nowe tchnienie zapału, patrjotyzmu, nowy pęd ducha, dzięki któremu cała armja wydobyła z siebie zwycięski wysiłek odpędzając wroga, gdy gotował się do drapieżnego skoku na stolicę Polski i odciągnięta została od studjów a zdziesiątkowana znów do nich wracała, młodzie żydowska w tej mierze nie ucierpiała. Od wybuchu wojny młodzież nasza do ostatniej chwili tedy próby pod Warszawą przelewała krew, oddawała życie dla idei Niepodległości, młodzież żydowska wtedy wszelklemi porami wtłaczała się do średnich i wyższych uczelni, a dziś mówi się, że młodzież żydowska większe zdradza zamiłowanie do nauki niż polska.

3) Nieopatrzność całego społeczeństwa polskiego musi dziś również winę brać na swe barki, bo nasze społeczeństwo zakuło się w klamry egoizmu i nie chciało widzieć, gdy młodzież akademicka musiała borykać się z losem, często studja przerywać musi, a jeśli odbywa je to w bardzo trudnych warunkach.

Społeczeństwo polskie dotychczas z wydatną pomocą owej młodzieży, tej przyszłości narodu nie przyszło.

Rozsądek mówi nam, że stan taki, gdy w Państwie mamy 13 proc. żydów, a na uniwersytetach 50 proc., jest conajmniej nienormalny jeśli go już nie nazwać groźnym.

W ostatnich wyborach do Sejmu i Senatu żydzi utworzyli „czarny blok", czem zaakcentowali swą odrębność. Sądzimy, że to zjawisko powinno rozprysnąć wszelkie mrzonki w asymilacje żydów wogóle i ich stanowisko państwowców.

Chyba nie po to skojarzyli się w jeden obóz, by bronić nas i naszych interesów, czemuż my ich interesy jeszcze bronić mamy?

Intronizacja Kalifa.

Intronizacja nowego Kalifa Abdula Medżide odbyła się w Konstantynopolu w malowniczy sposób, według dawnego ceremoniału.

Poprzedzony przez delegację angorską Abdul Medżidże udał się do pawilonu, gdzie znajdują się święte relikwje po proroku w trzech złotych skrzyniach złożone. Jeden z delegatów wręczył Kalifowi trzy złote klucze, mówiąc:

— Powierzam Najjaśniejszemu Panu pieczę nad świętemi relikwjami.

Zaczem Abdul Medżidże otworzył pierwszą skrzynię, zawierającą płaszcz proroka, który jest zawinięty w 40 jedwabnych pokrowcach, lamowanych złotem, z wyszytemi na nich wersetami z Koranu. Wszyscy obecni całowali te pokrowce, następnie Kalif otworzył dwie inne skrzynie, w których znajdują się sztandar i płaszcz proroka oraz święte księgi i dokumenty dziedziczne poprzednich Kalifów, wszystko to zawinięte w bogate jedwabie.

Modły odprawiał, od proroka ród swój wywodzący Nakib-ul Aszrab, poczem Kalif zamknął skrzynie, oddał klucze Kustoszowi i udał się przez bramę w głąb pawilonu, gdzie czekali nań wszyscy członkowie rodziny sułtańskiej najwyżsi dygnitarze dworscy, duchowni, tudzież urzędnicy cywilni i wojskowi, tworząc półkole dokoła złotego tronu. Po odmówieniu modlitwy składali hołd Kalifowi, całując go przy tem w rękę. Scena ta robiła wielkie wrażenie zwłaszcza, że Abdul Medżidże, lubo ubrany w zwykły tużurek, zachował się z wielką godnością i na złotym siedząc tronie przedstawiał się wspaniale.

Dnia tego wszyscy muzułmanie w stolicy odprawiali modły, z wyjątkiem żon i rodziny eks-sułtana Mechmeda VI, nad któremi stróżowały straże w Ildiz-Kiosku. Bazary i sklepy były zamknięte i tłumy ludzi okrzykami witały na ulicach Ualifa, przejeżdżającego w czterokonnej karocy. A po modlitwie salwa ze stu dział rozległa się nad Bosforem i oznajmiła wiernym o tak ważnem dla nich zdarzeniu. (4)

Do czego prowadzi prohibicja.

Jak podają pisma amerykańskie w roku 1920 przed wprowadzeniem prohibicji (zakazu alkoholowego) w 56 miastach za pijaństwo aresztowano 253,310 osób w roku 1921 po wprowadzeniu prohibicji w tych miastach aresztowano 343,663 czyli o 36,21 proc. więcej.

Czy zakaz prohibicyjny jest celowy?

Pogrzeb gen. Iwaszkiewicza.

Onegdaj przed godz. 10 tą ranó kordony policji i żandarmerji odcięły część Nowego Swiatu i Krak. Przedmieścia, walcząc z tłumem publicz ności, usiłującej przeniknąć do przepełnionych naw kościoła św. Krzyża, środkową bowiem nawę i prezbyterjum przeznaczono dla rodziny zmarłego, władz, duchowieństwa i licznych delegacji, zarówno wojskowych, jak cywilnych.

Trumna, otoczona czworobokiem warty honorowej oficerskiej w hełmach i z obnażonemi szablami, całunem czarno-białych wstęg i wieńców ogromnych przykryta, wysoko wznosiła się ponad milczące morze głów. Między ołtarzem, przed którym duchowieństwo z kard. Kakowskim odprawiało Mszę, a czarnym katafalkiem, stanęły sztandary pułkowe i kirem spowite chorągwie zrzeszeń społecznych.

Po mszy św. na ambonę wszedł najbliższy przyjaciel, towarzysz trudów wojennych zmarłego, ks. płk. Niewiarowski, b. kapelan rozgłośnej dywizji trzeciej korpusu Dowbora, i tłumiąc widoczne wzruszenie, z zapałem i miłością mówił o życiu zmarłego bohatera.

O godz. 11 m. 20 z katafalku zdjęto trumnę. Poprzedziły ją szeregi oficerów, niosących bojowe ordery zmarłego, oraz wieńce żałobne. Przed kościołem oczekiwały już bataljony piechoty garnizonu warszawskiego w pełnym rynsztunku, szwoleżerowie w lesie lanc i szwadron przyboczny Naczelnika Państwa. Kondukt poprowadził kardynał Kakowski w otoczeniu kapituły, kapelanów wojskowych i księży-zakonników, za trumną zaś kroczyła rodzina, marsz. Trąmpczyński, posłowie, senatorowie, minister wojny, generalicja. Naturalnie Naczelnik Państwa na pogrzeb nie przybył — reprezentował go gen. Jacyna.

Żelazną trumnę ze zwłokami Lwa Dowborskiego przy dźwiękach orkiestr nieprzeliczone tłumy odprowadziły na stację, gdzie już oczekiwał krepą przystrojony wagon, którym Wódz odbędzie ostatnią swą podróż do ukochanego i zawsze Mu wiernego Lwowa. (2)

WIADOMOSCI Z KRAJU.

Jak żydzi gospodarowali w wojsku polskim.

(K) Niedawno w S. III we Lwowie rozgrywała się rozprawa przeciwko inż. L. Przeździeckiemu o obrazę czci.

Stroną skarżącą był adwokat lwowski, żyd. dr. Schätzer, b. porucznik W. P. i referent zdobyczy wojennej. Przełożonym jego był inż. P. i też w czasie wojska jeszcze zrobił przeciwko adw. Schätzerowi doniesienie o nieprawną gospodarkę dobrem Państwa. Tem czuł się dotknięty dr. Schätzer i zaskarżył in. P. do S. III. Tu sędzia — nie pozwalając na przeprowadzenie dowodu prawdy — zasądził inż. P. na 10 dni aresztu z zamianą na 50,000 mk. grzywny.

Inż. P. odwołał się od tego wyroku.

Tydzień temu — przed trybunałem odwoławczym odbyła się rozprawa. Inż. L. Przeździecki, podtrzymując swe zarzuty zaofiarował następujący dowód prawdy.

1) że adw. Schätzera, jako por. W. P. usiłował ze szkodą Państwa wysłać do naprawy do warsztatów wojskowych maszynę parową należącą do prywatnej firmy żydowskiej.

2) wstawił pompę parową — własność prywatną do wagonu nieprawnie dodawszy eskortę wojskową i wysłał jako dobro państwowe bez opłaty, oraz szereg innych zarzutów.

Sąd apelacyjny przychylił się do wywodów zastępcy inż. Przeździeckiego — zniósł pierwszy wyrok zasądzający i polecił na pierwszej rozprawie przeprowadzić dowód prawdy zaopiniowaną przez inż. P. (2)

Kapitan Jordan przed sądem.

(K) Sąd Wojskowy w Warszawie zaczął rozpatrywać proces kapitana Jordana, b. członka polskiej misji wojskowej w Paryżu w r. 1920, oskarżonego o branie łapówek od dostawców. Sprawę odroczono dla przeprowadzenia pewnych dowodów. Kapitan J. twierdzi, że jest niewinny i domaga się od rządu odszkodowania w sumie 24,000,000 marek. (2)

Historyczny dokument dla Muzeum Narodowego.

(K) Kancelarja sejmowa zbiera podpisy posłów poprzedniego Sejmu na efektownym egzemplarzu konstytucji, oprawnym w cienką skórę, zdobnym w piękne emblematy. Historyczny ten dokument złożony zostanie następnie w Muzeum Narodowym. (2)

Politechnika gdańska,

(K) Według zestawień z 15 b. m. zapisało się na politechnikę gdańską na semestr zimowy: z wolnego miasta Gdańska 355 (w poprzednim semestrze 316) słuchaczy nadzwyczajnych i 32 (32) słuchaczy nadzwyczajnych, z Rzeszy niemieckiej 597 (518), z Polski 401 (154) zwyczajnych i 35 (25) nadzwyczajnych.

Nowy dowódca okręgu korpusu Brześć.

(K) Dotychczasowy dowódca okręgu korpusu Brześć, gen dyw. Krajewski, został przeniesiony dekretem Naczelnika Państwa i Naczelnego Wodza w stan spoczynku.

Dowództwo okręgu Brześć objął gen. dyw. K. Szubert. (5)

Bojaźliwość „Kurjera Porannego".

(K) Po onegdajszem rzekomem „najściu" młodzieży akademickiej na mieszkanie p. Dawidsohna, redaktora „Naszego Kurjera", strach padł wielki na organy prasy, mające w stosunku do młodzieży nieczyste sumienie. Oto „na wszelki wypadek" poproszono policję o ochronę redakcji... „Kurjera Porannego".

Policja uczyniła zadość prośbie panów z „Porannego" i ustawiła posterunek w westibulu redakcji. (5)

Gdynia,

(K) Ministerjum skarbu pragnąc zmniejszyć kryzys bezrobocia. udzieliło dodatkowego kredytu w kwocie 60 miljonów mk., na budowę portu w Gdyni. (2)

Kandydaci na prezydentów miasta Warszawy

(K) Z kół radnych miejskich dowiadujemy się, że największe szanse zostania prezydentem miasta posiadają: dotychczasowy wiceprezydent W. Jabłoński i Konrad Ilski.

Na wczorajszem posiedzeniu Rady miejskiej do wyboru prezydenta jeszcze nie doszło. Największe szanse posiada podobno obecny wiceprezydent miasta p. Jabłonick.

Wybór prezydenta miasta odbędzie się na posiedzeniu czwartkowem przyszłego tygodnia.

Obrona polskiego kupiectwa w Gdańsku.

Na posiedzeniu zjednoczonych polskich kupców i przemysłowców w Gdańsku omawiano ogromne utrudnienia, z któremi spotyka się kupiectwo polskie w Gdańsku, oraz szykany ze strony władz gdańskich. Czyni to stanowisko kupiectwa polskiego bardzo trudnem, a ma swoje przyczyny w tem, że Gdańsk wbrew umowie polsko—gdańskiej, traktuje obywateli polskich jako cudzoziemców. P. Komisarz generalny, odpowiadając na poruszone sprawy, zaznaczył między innemi, że zdaniem rządu obywatele polscy, w Gdańsku nie mogą być traktowani jako cudzoziemcy. Rząd stanowiska tego nie zmieni. Następnie poruszano sprawę założenia w Gdańsku polskiej izby handlowej.

PIOTR MILLE. 4.

Zemsta Mrs. Murray.

W tej chwili Weldon i Natan, trupio bladzi zbliżyli się do kapitana na pomoście.

— To oni — wołała msr. Murray dalej. — Chcę pana przekupić! Ale jeżeli jeszcze krok postąpią naprzód, każę strzelać.

Yankes na Sunbeam, nie czekając dłużej już zakręcił korbę przy armatce i dał pierwszy strzał w powietrze. Pasażerowie na wielkim parowcu byli pewni, że ostatnia ich godzina wybiła. Komendant, któremu cała ta historja zaczęła się wydawać coraz głupszą, żeby już raz z tem skończyć zawołał:

— Dobrze więc spuszczam łódź, ale uprzedzam, że ktokolwiek z was na moim pokładzie stanie, będzie uważany za zakładnika.

Łódź przybiła do stateczku i msr. Murray wsiadła do niej ze swymi dwoma świadkami. Lecz w tej samej chwili usłyszano ostry, nieco drżący głos Weldona:

— No przegraliśmy! Trzeba teraz płacić co, Natan?

A Natkan na to:

— A pewnie. Dobranoc!

Dwa strzały rewolwerowe rozległy się i dwa ciała runęły: mordercy Alfeda Murray'a wymierzyli sobie sami sprawiedliwość.

— No! — powiedział komendant — a więc to była prawda! To całkiem w takim razie zmienia kwestję

I podczas, gdy z zimną krwią przypatrywał się przedśmiertnym drgawkom dwóch bandytów msr. Murray wchodziła na pokład jego statku.

— Ci panowie przybyli tu ze mną — zaczęła, wskazując na swych towarzyszy.

— To już zbyteczne — przerwał jej komedant. — Te bydlęta, których ścierwa walają mi teraz pokład nie postrzelały się bez przyczyny! Zawołać natychmiast Stewarta.

Po chwili Stewart przyszedł ociągając się nieco. Kiedy na rozkaz komendanta przeszukiwał potem pakunki badytów zimne dreszcze przebelgały mu jeszcze po grzbiecie. Znalazł w nich całą sumę ukradzioną w kasie Murray'a a ponadto 15,000 dolarów, zapewne oszczędności tych panów.

— Niech pani zabierze wszystko, Komodorze — powiedział kapitan do młodej kobiety, dając jej serjo całkiem tytuł najwyższej godności, jaka istnieje w marynarce amerykańskiej. — To pokryje koszta jakie pani miała.

A gdy podawała mu protokół, spisany przez coroner'a zawołał:

— Co pani chce, abym z tem zrobił? Ludzie naszej rasy, tutaj szczególniej, sami sobie szukają sprawiedliwości. Dobrze pani zrobiła! Ale pani taka blada! Niech się pani napije szklankę szampana.

Rzeczywiście siły ją opuszczały. Cała jej nadludzka siła i odwaga gdzieś znikły z chwilą gdy zobaczyła swój cel osiągnięty. Szampan ściął ją ostatecznie z nóg; trzeba ją było na rękach przenieść na pokład jej statku.

Pasażerowie na okręcie, czując się już teraz bezpieczni krzyczeli:

— Niech żyje Kommodoressa!

Lecz ona nie słyszała ich. W czasie powrotnej drogi szlochała bez przerwy, klęcząc na ziemi. Zdawało się jej teraz, że nie uczyniła tego, co do niej należało; że powinna była pozostać przy mężu, czuwać przy jego ciele, potem go uczciwie pochować, tak, jak byłaby zrobiła każda inna kobieta na jej miejscu. A przedewszystkiem jakieś ogarnęło ją bolesne zakłopotanie, czuła się fizycznie nieswojo, że nie ma na sobie żałobnych sukien. Huk obu wystrzałów przed chwilą na pokładzie dużego parowca jeszcze ją ogłuszał. Widziała ciągle te dwa ciała, okropne w śmiertelnych drgawkach; te twarze, na których męka agonji przerażenie śmierć ścięła w straszną maskę.

— I to ja, ja wszystko to sprawiłam! — myślała. — Czy ja po tem wszystkiem jeszcze jestem kobietą?

Dok. nast.

KRONIKA

— Kalendarzyk.

Dziś: Sobota 2 grudnia. Bibljanny P. M.
Wschód słońca g. 8 m 14
Zachód g. 4 m. 29

— Widowiska.

Teatr miejski (Cegielniana 65)
„Nina"

Filharmonja (Dzielna 20)
Balet Warszawski

Teatr „Scala" (Cegielniana 19)
„Variete

„Casino" (Piotrkowska 67)
„Wielka rewolucja francuska"

„Luna" (Przejazd 1
„Agonja Orłów'

„Odeon" (Przejazd 2)
„Dwie sieroty"

Grand-Kino (Piotrkowska 72)
„Walka serc"

„Nowości" (Piotrkowska róg Głównej
„W sidłach piratów"

„Dom Ludowy„ (Przejazd 34)
„Benefis 4 djabłów"

— Kalendarzyk historyczny.

1805. Zwycięstwo Napoleona I nad austrjakami i rosjanami.

Wiadomości bieżące

— Wizyta przedstawiciela oświatowego ze Śląska.

b) Bawił w Łodzi przedstawiciel wydziału oświaty pozaszkolnej województwa śląskiego p. Emanuel Smiela, celem zapoznania się z całokształtem pracy w dziedzinie pozaszkolnej m. Łodzi. Między innemi gość zwiedził uniwersytet robotniczy.

— Z Czerwonego Krzyża.

Zarząd Główny Pol. Czerw. Krzyża w Warszawie wyda gwiazdkowy i noworoczny numer organu urzędowego „Czerwony Krzyż". W całej Polsce, a więc i w Łodzi zbierane są przez agentów Pol. Czerw. Krzyża ogłoszenia do pisma".

Ponieważ wiele firm w Łodzi, deklarując na powyższy cel pewną sumę, uważa ją, jako ofiarę na rzecz Pol. Czerw. Krzyża, Oddział Łódzki podaje do wiadomości iż w żadnym wypadku pieniądze te nie są uważane, jako ofiary, tylko, jako należności za ogłoszenia, które wpływają bezpośrednio do kasy Zarządu Gł. P. C. K. w Warszawie. (3)

— Podwyżka emerytor.

Rada ministrów uchwałą z dnia 27-go b. m. przyznała na grudzień 50 procentową podwyżkę do poborów listopadowych emerytowanym cywilnym funkcjonarjuszom państwowym, emerytowanym zawodowym wojkowym b. państw zaborczych, tudzież wdowom i sierotom po tych obu kategorji osobom. Dalej przyznała emerytowanym oficerom wojsk polskich, bez względu na stopień, po 30,000 mk. emeryt. niższym wojskowym wojsk polskich po 20,000 mk., zaś wdowom po tych osobach połowę powyższych kwot. a sierotom 1|3 część tych kwot. Również w stopniu 50% wego dodatku podwyższała dary z łaski osobom je pobierającym, z wyjątkiem tych, które pobierają ewentualnie i renty kolejowe. (5)

— Przedświąteczny dodatek dla urzędników.

Jak donoszą, urzędnicy państwowi otrzymają jednorazowy zasiłek przedświąteczny w wysokości 50 proc. poborów za miesiąc listopad. Wypłata nastąpi od 10 grudnia. (5)

— Podwyższenie taryfy kolejek podjazdowych.

Podwyższona została taryfa za przejazd tramwajami podmiejskimi. Bilet do Pabjanic kosztuje 700 mk. do Zgierza 500 mk. do Aleksandrowa 630, do Konstantynowa 530 mk. 4)

S. †

Wojtuś Kopczyński

syn Jozefa i Konstancji z Juszkiewiczow

po krótkich lecz ciężkich cierpieniach zmarł 30 listopada 1922 r. przeżywszy 3½ roku.

Pogrążeni w głębokim smutku: rodzice i rodzina zapraszają krewnych i znajomych na wyprowadzenie zwłok w sobotę dnia 2 grudnia b. r. o godz. 1½ z domu żałoby przy ul. Juljusza 31 na stary cmentarz katolicki.

— Nowa podwyżka cen papierosów i tytoniu.

Z dniem wczorajszym obowiązują nowe ceny na papierosy i tytuniu. Nowa zwyżka wynosić będzie 60 proc. cen ustalonych na miesiąc październik. W niespełna dwa miesiące ceny papierosów i tytuniu podskoczyły tedy o 110procent. (7)

— Poprawa żywności dla szeregowych.

M. s. wojsk. zezwoliło, celem podwyższenia w okresie zimowym, bez dodatkowego obciążenia skarbu państwa, wartości odżywczej należytości żywnościowej, przysługującej szeregowym, pełniącym obowiązkową służbę wojskową i wychowankom szkół na zamianę margaryny za chleb i tłuszcz w pewnym ustalonym stosunku względnie na wypłacanie za powyższy artykuł ekwiwalentu pieniężnego. (7)

— Wzrost kosztów utrzymania.

Komisja do badania wzrostu cen artykułów pierwszej potrzeby ustaliła w przybliżeniu zwyżkę cen w listopadzie o 26 procent.

Dokładne obliczenia dadzą nam pewno procent nie bardzo odchylony od powyższego

— Ciekawy objaw.

W Łodzi od kilku miesięcy daje się spostrzegać brak soli.

Nie można jej dostać ani u hurtownika ani u sklepikarza.

Taka jest gospodarka w kraju, który posiada najbogatsze kopalnie soli.

Wypadki i kradzieże

— Terror.

I) Do pracowni pończoch przy ul. Północnej 26 wtargnęło 5-ciu pracujących robotników, którzy potłukli maszyny, oraz pobili właścicielkę pracowni wraz z jej córką. Jednego z napastników Sztolana Towiana ujęto i osadzono w areszcie. Dochodzenie w toku.

— Wykrycie większej kradzieży.

Z mieszkania Fiszla Izaaka przy ul. Zielonej 17 skradziono różnej garderoby wartości 12 miljonów. Zawdzięczając energicznym dochodzeniom, policja miejscowa skradzione rzeczy wykryła u znanej paserki, którą aresztowano.

— Kradzieże.

I) Dnia 30 listopada rb. przy ul. Ogrodowej został zatrzymany Bożeński Tadeusz z bielizną, pochodzącą z kradzieży, wartości miljona mk. Właściciela skradzionej bielizny dotychczas nie ujawniono.

Teatr i muzyka

— Recital Szopenowski Wacława Lewandowskiego.

Mało który z pianistów, posiada tyle odpowiednich warunków, aby wypełniając cały wieczór utworami jednego tylko kompozytora, a więc cały wieczór Szopenem, utrzymać słuchaczów w stanie ciągłego podniecenia. Nie dość jest bowiem grać Szopena technicznie dobrze, biegle, czy nawet świetnie; nie dość jest duchowo utrzymać się w charakterze każdego poszczególnego utworu, aby, grając cały wieczór jedynie Szopena, nie znużyć słuchaczów Szopenem i sobą razem, trzeba nadto władać odpowiednim tonem, do wykonania dzieł Szopena. Jest to warunek niezbędny.

Z takim programem, wystąpił w d. 30 t. m. miejscowy pianista p. Lewandowski. Gra tego artystysty odznacza się zaletami bardzo starannego wykończenia szczegółów, a nawet głównie tą zaletą zwraca na siebie uwagę. W tym kierunku, artysta poszedł jeszcze dalej, t. j. zrobił duży postęp w opanowaniu techniki, dla której słuchacze musieli w sobie wyrobić uznanie. Techniki tej używa p. L. z gustem muzyka poważnego i w jego wykonaniu widać dobrą kulturę i obmyślenie rzeczy należyte, mało zaś jest porywu ciepiejszego i rozmachu, którymby mógł porwać publiczność Trochę więcej temperamentu, a gra p. L. mogłaby mieć wartość bardzo niepowszednią.

Nie wszystkie też utwory Szopena grał p. L. jednakowo dobrze. Zbytnia nerwowość wpływała, że niektóre utwory były wykonane niejasno i chaotycznie, również, wskutek nadmiernego użycia pedału (Koniec Ballady f-moll i finał z sonaty).

Sala była skąpo wypełniona. Nic dziwnego, bo grał polski artysta, a Łódź uznaje tylko marki „Made in Germany" Czy nasi polscy melomani, nie wiedzą nic o p. Lewandowskim, żeby poprzeć rodzimy talent zasługujący na najwyższe uznanie?

(7) prof. E. Szmidowicz.

— Teart miejski.

W sobotę 2 grudnia po raz szósty arcydzieło Słowackiego: „Horsztyński". Dotychczasowe przedstawienia tragedji o Szczęsnym odbyły się przy wyprzedanej widowni. W roli tytułowej ukaże się po raz pierwszy Józef Pilarski, a w roli Hetmana — Jan Orlicz. — Pełną tragizmu i poezji postać Szczęsnego odtworzy Gwido Trzywdar—Rakowski. Po za tem świetni Bronawska, Oswald, Rzęcki, Wiśniewski, Gurynowicz, Kieszczyński i inni w rolach ważniejszych. —

Z sądów

— W obronie honoru.

W nr. 23 z dnia 23 stycznia br. podaliśmy w kronice wzmiankę pt. „Lekarstwo na żony" w której opisaliśmy fakt pobicia na ulicy niewinnej żony przez męża inżyniera. Sąd skazał wówczas sprawcę na karę 2 tyg. aresztu i 80 mk. kosztów sądowych.

Jednakże zasądzony zaapelował i sąd okręgowy wchodząc w głębsze pobudki czynu męża uwolnił go od kary więzienia jedynie za wymierzenie samowolne sprawiedliwości i zakłócenie spokoju publicznego zasądzał go na 10 tys. marek grzywny.

Jak podała motywy wyroku stwierdzo

no, że żona była osobą lekkich obyczajów i zdradzała swego męża z pewnym żydem-paskarzem co mogło zupełnie słusznie męża oburzyć i przy spotkaniu na ulicy chwilowo wyprowadziło go z równowagi, tak że sam sobie wymierzył sprawiedliwość.

— Sprawa niedoszłych złodziei.

W lipcu r. u. blacharz naprawiający dach domu Nr. 78 przy ul. Piotrkowskiej zawiadomił właściciela tegoż domu iż na dachu znajdują się otwory zlekka przykryte papą, przez które można się dostać do mieszkania. Zawiadomiono urząd śledczy i w mieszkaniu p. K. ukryli się wywiadowcy. Wieczorem o godz. 11-ej jakiś mężczyzna przez otwór na dachu opuścił się na sznurze do mieszkania i przystąpił do sumiennego przetrząsania szaf. Wówczas agenci wystąpili z ukrycia i aresztowali złodzieja, który jak się okazało, był kilkakrotnie karany za kradzież, Szloma Winter. Równocześnie z nim aresztowano jego wspólników Majra Bergera, Lejbę Wajsa Lewka Malca i zamieszanych w tej sprawie: Pejsecha Suchowolskiego i Izraela Katca.

Cała 6-ka znalazła się na ławie oskarżonych w sądzie okręgowym.

Przedstawiciel oskarżenia publicznego pod prokurator Markowski wnosił o surową karę dla wszystkich podsądnych, a szczególnie dla Wintera, zaś obrońcy podsądnych starali się zbić te wywody prokuratora.

Sąd po naradzie skazał Wintera na 1 rok więzienia z zaliczeniem aresztu prewencyjnego, Bergera na 9 miesięcy i Malca na 6 miesięcy więzienia.

Pozostałych oskarżonych sąd uniewinnił. (4)

Komunikaty

— Zebranie.

W dniu 3 grudnia 1922 r. o godz. 10,30 rano w lokalu Państw. Szkoły Kup. odbędzie się drugie zebranie Stowarzyszenia Absolwentów państw. Szk. Kup. w Łodzi, na którym omawiane będą sprawy dalszego kształcenia się oraz opracowanie statutu.

— Ze Stow. Właśc. Nieruchomości.

Zarząd Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości Przedmieść Łodzi zaprasza swych członków i niecłonków na ogólne zebranie, mające się odbyć w niedzielę, dnia 3 grudnia o godz. 1 po południu w lokalu własnym przy ulicy Rzgowskiej Nr. 51.

ZARZĄD.

— Sprawozdanie.

Podczas kwesty na dzwony do kościoła N. M. P. urządzonej przez „Komitet odbudowy dzwonów" zebrano mk. p. 987,068. Ofiarodawcom składa serdeczne „Bóg zapłać"

(4) Komitet.

— „Hygjena dziecka".

Sekcja odczytów z zakresu hygjeny przy Oddziale Łódzkim Polskiego Czerw. Krzyża wznawia po przerwie letniej działalność. Co niedzielę odbędzie się kilka odczytów, które zaofiarowali się wygłosić wybitni lekarze naszego miasta.

Jutro dnia 3-go grudnia o godz. 12-tej w poł. w kinie „Resursa Rzemieślnicza" dr. Mogilnicki wygłosił nader pouczający odczyt na temat „Hygjena dziecka". Wejście bezpłatne. 4

— Pierwsza polska wystawa kanarków.

W dniach 8, 9 i 10 grudnia rb. ma się odbyć Pierwsza Polska Wystawa Kanarków w Poznaniu. Szerokie sfery nietylko społeczeństwa lecz i hodowców nie wiedzą o tem, że istnieje w Poznaniu „Towarzystwo — Hodowców Kanarków i Ochrony Ptaków Leśnych" wiosną roku 1921 na nowo do życia powołane Na wystawie będzie miała publiczność sposobność podziwiania okazów li tylko szlachetnego śpiewu. Do premjowania kanarków śpiewaków przybędą specjalnie wyszkoleni sędziowie. Hodowcom całej Rzeczypospolitej Polskiej nadarza się okazja wzięcia udziału w konkursie. Miejsce wystawy: Poznań — „Saski Dwór", Wrocławska 15. Bliższych informacji udziela sekretarjat: Jan Kaźmierczak — Głogowska 52. (7)

— Ze związku oficerów rezerwy.

„Zarząd Związku oficerów rezerwy W. P. prosi swych członków o podjęcie w Sekretarjacie Związku legitymacji i uregulowanie składek członkowskich. W Sekretarjacie nabyć obecnie można statuty Związku.

Sekretarjat (Al. Kościuszki 4) czynny codziennie od godz. 6-8 wiecz. (7)

Budowa kanalizacji i wodociągów.

b) Umowa przedwstępna zawarta między magistratem a towarzystwem budowlanym Batignolles w Paryżu brzmi jak następuje:

„Przedmiot umowy". Postanawia się powierzyć t—wu budowlanemu Batignolles, wykonanie prac do prowadzenia wody do picia i budowy sieci ścieków m. Łodzi, na warunkach następujących:

Wykonanie robót. Roboty będą wykonane według projektu Lindley'a tow. budowlane Batignolles zastrzega sobie jednak prawo, po zbadaniu tego projektu na miejscu wprowadzić do zarządu tegoż w porozumieniu z przedstawicielami, upoważnionymi przez miasto wszelkie zmiany, które będą uważane za użyteczne.

Koszt. Magistrat m. Łodzi podejmuje się poświęcić sumę dwudziestu siedmiu miljonów rubli złotych dla realizacji projektu Lindley'a.

Finansowanie. Magistrat m. Łodzi zgadza się zaciągnąć pożyczkę, która będzie posiadała gwarancję Rządu Polskiego, a pozatym magistrat m. Łodzi odpowiada za swoje zobowiązanie całością swoich dochodów.

Ze swej strony t—wo budowlane Batignolles podejmuje się prowadzić z przedsiębiorstwami finansowemi pertraktacje dla realizacji przewidzianej pożyczki.

Umowa ostateczna, będzie zawarta pomiędzy m. Łodzią i t—wem bud. Batignolles przed realizacją istotnej pożyczki. T—wo bud. rozpocznie roboty w terminie możliwie najkrótszem po istotnej realizacji pożyczki.

Jednak jeżeli po upływie 3 miesięcy od dnia dzisiejszego sytuacja rynku finansowego nie pozwoli rozwiązać w sposób ostateczny kwestji finansowej, to m. Łódź będzie miało prawo uważać umowę niniejszą za nieistniejącą i za niebyłą. —

Przymusowe oględziny lekarskie narzeczonych.

Pastorzy kościoła episkopalnego w Ameryce północnej a także członkowie Chicagowskiej Federacji Kościołów, wypowiedzieli się za przymusowem poddawaniem oględzinom lekarskim każdego mężczyzny i każdej kobiety, zamierzającej wejść w związek małżeński. Celem takiej przymusowej egzaminacji lekarskiej, jest niedopuszczanie do łączenia się w stadła małżeńskie ludzi, dotkniętych chorobą weneryczną.

Otrzymawszy poparcie duchownych chicagowskich, komisarz zdrowia publicznego stanu Illinois zamierza się domagać uchwalenia odpowiedniego prawa, nie pozwalającego osobom cierpiącym na tego rodzaju choroby, żenić się i wychodzić zamąż.

Po wprowadzeniu w życie stanowego prawa nakazującego walkę z gruźlicą, śmiertelność spowodowana tą chorobą zmniejszyła się z 187 do 70 wypadków na każde 1,000,000 mieszkańców. Innemi słowy, liczba wypadków śmierci z powodu suchot, zmniejszyła się w stanie Illinois w ostatnich dziesięciu latach z 13 na 6 dziennie. Ten sam rezultat da się osiągnąć po wprowadzeniu w życie stanowego prawa, co do walki z chorobami wenerycznemi.

W jednem z miast amerykańskich kierownik szkół publicznych oznajmił, że od wszystkich dziewcząt, kończących wyższą szkołę, będzie odbierane przez władze szkolne solenne przyrzeczenie, że nie będą wychodzić zamąż za takich mężczyzn, którzy nie wykażą się posiadaniu certyfikatu stwierdzającego, że są wolni od wszelkich chorób.

Domaganie się od kandydata na męża centrtyfikatu zdrowia jest rzeczą rodziców dziewczyny — lecz skoro rodzice często nie zwracają uwagi na zdrowie fizyczne swego przyszłego zięcia sprawą tą muszą zająć się szkoły. (5)

Ze świata

KROK NAPRZOD W WALCE Z RAKIEM.

§ Jak donosi ostatni zeszyt londyńskiego czasopisma „The Lancet", profesorowi Blair Bell z Liverpoolu udało się otrzymać budzące jaknajlepsze nadzieje wyniki w zwalczaniu raka.

Profesor Po raz pierwszy zastosował ołów w postaci koloidalnej i w kilkunastu wypadkach udało mu się powstrzymać rozwój choroby.

Dotychczas 55 preparatów ołowiu zostało wypróbowanych, jednak aby wyrzec ostatnie słowo o tej nowej metodzie leczenia raka wypadnie czekać conajmniej pięć lat. (4)

CZY WOLNO ROZPORZĄDZAC WŁASNEMI ZWŁOKAMI?

§ Sprawą tą zajmował sie niedawno rząd londyński, otrzymawszy od pewnej samobójczyni list: „Zwłoki swoje przeznaczam dla szpitala S-tej Marji". Po zwłoki te jednak zgłosił się mąż i sąd przyznał mu je, z uwagi, że list ów nie stanowił testamentu prawomocnego.

Według prawa angielskiego, zarówno mąż jak i każdy krewny może domagać się oddania mu zwłok, gdyż nie stanowią one „własności osobistej" i nie wolno się niemi rozporządzać według własnej woli; nie można — o ile rodzina zaprotestuje — zapisywać ich szpitalowi w celach doświadczalnych. Gdy zdarzyło się niedawno w Londynie, że zabrakło zwłok w szkołach medycznych dla prosektorjów, ograniczono egzaminy praktyczne, gdyż nie mogły „materjału" dostarczyć nawet przytułki, skąd zabierali je krewni. (4)

KRAWATKA SYGNAŁOWA.

§ Praktyczni i pomysłowi Jankesi wpadli na nowy koncept, celem uregulowania stosunków między sobą. Służy mianowicie do tego specjalna, łatwo dająca się oowrócić krawatka po jednej stronie stronie czerwona, po drugiej — zielona. Gdy obrócona jest czerwoną stroną na zewnątrz, znaczy to, że nie można się zbliżać do jej właściciela i zabierać mu czas rozmową, gdyż jest mocno zajęty a „time is money" — czas to pieniądzi Skoro jednak na zewnątrz znajduje się zielona strona krawatki — to znaczy, że dany osobnik pokończył najważniejsze interesy i że można już z nim rozmawiać nie koniecznie o interesach. (4)

ODZNACZENIE BENESZA I MANSARYKA.

§ W Sorbonie we Francji odbyła się w dniu dzisiejszym uroczystość wręczenia dyplomów doktorów honoris causa 9 profesorom zagranicznym, a między in: Massarykowi i Beneszowi. (4)

OLBRZYMI STATEK POWIETRZNY.

§ Zegluga powietrzna czyni wielkie postępy, lecz przeważnie w dziedzinie wyzyskania jej do celów samolotów, których rozmiary, a zatem i siła są z natury rzeczy ograniczone. Zwrócono się tedy ostatnimi czasy ku balonom, jako dającym możność zbudowania statku, odpowiadającego, w przybliżeniu, rozmiarami statkom, które przepływają morze i oceany.

Jeden z takich olbrzymich balonów, służących do stałej komunikacji między Europą a Stanami Zjednoczonymi, ma być niebawem zbudowany w Niemczech wedle projektu inż. Bo ernera. O rozmiarach tego kolosu daje pojęcie kilka następujących szczegółów:

Balon ten, zbliżony typem do Zeppelinów będzie miał pojemność 300,000 metrów sześciennych (obecnie budowany w Niemczech na rachunek Stanów Zjednoczonych. Zeppelin ma tylko 70,000), przy długości 300 metrów a wysokości 44 metrów (połowa wieży Marjackiej). Poruszać go będzie 12 motorów, każdy o sile 560 HP., dającyah mu w warunkach normalnych szybkość 120 klm. na godzinę, co przy zapasach paliwa przez sibie zebranego, pozwoli mu odbyć bez lądowania drogę Berlin-N. York Na balonie będzie miejsce dla 300 pasażerów z bagażem i 60 ludzi obsługi. Wodór, użyty do wypełnienia balonu, będzie miał na sobie płaszcz z azotu, co umniejszy możliwość eksplozji. Sam balon — bez ludzi i bagażów — będzie ważył 140 ton.

Prace przygotowawcze nad budową tego olbrzymiego statku powietrznego postąpiły już tak daleko, jak donoszą z Berlina, iż, prawdopodobnie będzie on gotów późną jesienią 1923 r. W ten sposób zostanie rozwiązany problem światowej żeglugi powietrznej: nie przesiadając się, ani wysiadając, lub gdziekolwiek zatrzymując, będzie się szybowało powietrzem bezpośrednio między najdalszymi punktami naszego globu i to w czasie krótszym o wiele, niż ten jakiego dziś potrzeba na podróż morską lub koleją żelazną. (4)

Przemysł i handel

„III Targ Poznański".

(=) Miejski Urząd Targu Poznańskiego rozpoczął już robotę przygotowawczą do III Targu Poznańskiego. Na terenie wystawowym przystąpiono do prac nad budową nowej, 5000 mkw. wielkiej hali wystawowej, mającej być oddanej do użytku III. Targu Poznańskiego.

Zarząd III Targu P. wysyła od kilku dni w tysiącach egzemplarzy zaproszenia, warunki i karty zgłoszeń na III. Targ Poznański do poszczególnych firm handlowych i przemysłowych całej Polski. Słowem: robota ruszyła całą siłą pary i jeżeli pozostanie do Targu w dzisiejszem natężeniu, to Dyrekcja Targow spokojnie oczekiwać będzie mogła gorących dni targowych. (6)

Termin wykupna świadectw przemysłowych.

(=) Na rok 1923 przypada na czas od 1 listopada do końca grudnia br. Po upływie wspomnianego terminu, a więc już w pierwszych dniach stycznia 1923 r. będą władze skarbowe kontrolowały przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe oraz osobiste zajęcie przemysłowe. Osoby, które nie wykupiły świadectw przemysłowych, lub też wykupiły nieodpowiednie podlegają grzywnie do wartości trzykrotnej niezapłaconego świadectwa przemysłowego. (6)

Kłopoty walutowe Gdańska.

(=) „Gazeta Gdańska" dowiaduje się, że do Warszawy wyjechało kilku senatorów gdańskich, którzy mają w odnośnych ministerstwach czynić starania o to, aby ministerstwa te dały polskim urzędnikom w Gdańsku polecenie w sprawie przyjmowania nowych banknotów gdańskich. (7)

Zakaz wywozu skór.

(=) Począwszy od dnia 6 grudnia r. b. zakazany jest wywóz przez linję celną Państwa Polskiego następujących skór: skór surowych cielęcych i skopowych, baranich i owczych (poz. taryfy celnej 54) i skórek zajęczych i króliczych (poz. tar. celnej 56). (2)

Giełda łódzka. z dnia 1 b. m.

		w plac.	żądan.	tran
Dolary St. Zjedn.	czeki	17175	17220	
	gotówka	17300	17350	—
Franki belgijskie	gotówka	—	—	—
	czeki	1115	1120	—
Franki francuskie	gotówka	—	—	—
	czeki	1210	1215	—
Franki szwajcarskie	gotówka	3220	5225	—
	czeki	3255	3550	—
Korony austrjackie		0 24¼	0 25	—
Funty angielskie	gotówka	—	—	—
	czeki	78700	79000	—
Korony czeskie		540	545	—
Marki niemieckie	gotówka	2,15	2,20	—
	czeki	2 10	2,15	—
Miljonówka		—	1725	—
Bank Związku Spółek Zarobkowych		—	—	1200

Giełda warszawska

Dol. St. Zjd.	17300	Dol. Kanad.	17124
Marki niem.	2,30	Funty	

Czeki i wpłaty.

Belgja	1093	Londyn	78.300
Berlin	2.17½	Nowy Jork	17250
Gdańsk	217½	Paryż	1212,50
Praga	540	Wiedeń	25,00

Akcje.

Bank hand.	35000	Ostrowiec	67000
„ Dyskont		Radzki	40250
„ Kredyt.	16750	Starachowice	52000
„ Zjed. Z Pol.	9000	Żyrardów	2000000
Cukier	515000	Borkowski	890 0
Drzewo	6600	Żegluga	3550
Lilpop	56600	Jabłkowscy	10 000
Cegielski	47600	Nafta	5150

? Zemsta afrykanki ?

Na nadchodzące święta!
wielki wybór **OBUWIA** męskiego i damskiego
gwarantowanego z najlepszych skór zagranicznych
J. KOWALCZYK Cegielniana 25
— Ceny przystępne —

Kupię
futro-reglan
na wysoką osobę w dobrym stanie
Oferty w adm, Rozwoju pod L, W,

Poszukuje się do kupna
Nr. 1 Rozwoju
z dnia 2 grudnia 1897 roku
Administracja „ROZWOJU"

SIANA
wyborowego (prasowane) jeden wagon loco st. Łódź Kaliska sprzedam. Wiadomość Psarski Wólczańska 78 (piwnica) lub Karolew Wileńska № 7. (3932d3

Jest do sprzedania w Przygoniu pod Łaskiem przy lasach
lasek młody
nadający się na sanatorjum Wiadomość na miejscu Otocki
4937K3

Pokój
umeblowany z osobnem wejściem oraz z utrzymaniem do wynajęcia. Oferty sub „Utrzymanie" (4919d2

KUPUJĘ
płacę 100 proc, drożej za złoto, srebro, brylanty, zęby sztuczne, garderobę, kapy pluszowe oraz szale czarne. Proszę się przekonać. Zachodnia 32 poprzeczna oficyna, I p. m, 13 L. Milich. (4243K

Franciszek Wojciechowski
z gminy Dąbrowa Widawska pow. Łaskiego, zagubił tym czasowy dowód osobisty bez terminowego urlopowania, wydany w 1 p. Strz. podhal w Nowym Sączu. (Mało polska). (4923K3

Płacę
150% drożej kupuję brylanty, złoto, srebro zegarki, stare zęby, oraz różną biżuterję **Konstantynowska 7** Milich prawa oficyna I-sze piętro 3599k

Drukarnia Dziennika „ROZWÓJ"
ŁODZ, Al. KOSCIUSZKI № 41.
Przyjmuje wszelkie zamówienia w zakres drukarstwa wchodzące. Ceny nizkie. Roboty przyjmowane wykonywa się szybko i solidnie

Hemorojdy usuwa ból, pieczenia, swędzenia, krwawienia, — zmniejsza guzy (żylaki) z kogutkiem) „Varicol" Czopki hemorojdowe
Apteka W. Sokolewicza Przejazd 17 w prost poczty 4289w

Meble
Różne nowe i używane sypialka biała, stołowy, szafy białe, dębowe oraz otomany. Leżanki, biurko, sprzedaje po cenach przystępnych Piotrkowska № 261 m. 4 II piętro front. (4038Ko

MATKI powinny pamiętać że najhygieniczniejsza przysypka dla dzieci **Puder „DZIDZI"** z kogutkiem jest najlepszy sprzedają apteki i składy apteczne. Apteka W. Sokolewicza Przejazd 19, wprost poczty. 4826w

Dr. S. KANTOR
specjalista chorób wenerycznych i skórnych
Ul. Ewangielicka 2. Godz przyjęć od 9—2 i 6—8.
Panie od 5—6 361

DLACZEGO

farba do włosów

„JUVENOL“

zdobyła i zdobywa powodz. Ponieważ siwe włosy pod jej nieszkodliwym wpływem nie tylko odzyskują naturalna barwę lecz stają się miękkie i pięknie błyszczące

Żądać wszędzie.

Parfumerie d' Orient, Varsovie.

4586K2

Oszczędza ten kto zaopatruje się **na zimę** zawczasu kupując na raty, lub za gotówkę w firmie

„WYGODA“ Piotrkowska 238

konfekcje damską, męską i dziecinną, manufakturę i obuwie, któ re posiada w wielkim wyborze

UWAGA: Wszelkie obstalunki wykonajemy we własnej pracowni w przeciągu 4-ch dni

(Filji nie posiadamy) (4762K16

Czego czekacie Panie i Panowie ?

Czy nie wiecie, że wszystko co chwila drożeje a przecież każdy z was potrzebuje na zimę towary na płaszcze, ubrania, suknie, kostjumy i bieliznę. Są do nabycia dla własnej potrzeby lub na sprzedaż, praktyczny, mocny w noszeniu, towar 4577d8

5 mtr. na **UBRANIE** męskie za mk. **27,000**

Wyższe gatunki czystej wełny za 35.000, .45000 i 60 000 mk.

Również są do nabycia po cenach fabrycznych resztki płótna białego i kolorowego na bieliznę i pościel. szewioty wełny, korciki na damskie suknie, weloury na płaszcze, bai i barchany, cajgi chustki ciepłe, obrusy kapy, pończochy, nici i wiele innych towarów

Skład fabr. M. Bryl Łódź, ul. Piotrkowska 56 w podwórzu

Drobne ogłoszenia

Kupno i sprzedaż:

AAA. Kupię meble, dywany futra, garderobę, maszyny do szycia, płacę najwyższe ceny. Łaznik, Benedykta 28 m 15 parter. 9668—e2

AA Meble sypialnie, stołowe szafy, łóżka, stoły, krzesła, otomany, kozetki, krzesła, wiedeńskie oraz inne sprzedaje Przeździecki Piotrkowska 108 6262—0

Sprzedam tanio szafę sklepową oraz palto na wysokiego mężczyznę. Składowa 21—31 10219—2

Łóżka dębowe masywne sprzedam za 150,000 lub używane 40,000. Składowa 21—31 21038—1

Sprzedam otomanę, szafę, stół, krzesła, łóżka. Piotrkowska 189—9 10253-3

Sprzedam sklep spożywczy. Wiadomość Brzezińska 69 10255—1

Warstat ślusarsko — mechaniczny z mieszkaniem w mieście powiatowym z powodu niezdrowia sprzedam zaraz. Zgłoszenia do Rozwoju pod „Warstat“ 10265—1

A Kredensy, garderoby, szafy łóżka, stoły, krzesła, lustro otomanę dywanową, gabinet sprzedam, Sienkiewicza 59 m 11 oficyna I piętro Kaliński. 10296—4

W dobrym stanie maszyna do szycia jest do sprzedania Piotrkowska 189 stróż 10280—1

Sprzedam dom drewniany, 23 mieszkania, 2 bryki towarowe: amerykankę na gumach 2 resorki, dorożkę, furgon, wolant sanki. Kalenbacha 24 (Bałuty.) 10594—1

Futro męskie w dobrym stanie okazyjnie do sprzedania, sklep komisowy W Rutkowski Główna 35 10302—4

Do sprzedania motor gazowy 5—konny wiadomość w sklepie Dobra 8 10301—2

Maszynę Singera bieliźniarkę łóżka, stół, krzesła otomanę sprzedam. Nawrot 63 sklep 10338—2

Dwa sklepy, mieszkanie, stajnie sprzedam tanio byle zaraz Brzezińska 69 1340—2

Do sprzedania maszyna sieczkarnia w dobrym stanie przy ul Zórawiej 9 1342—2

Okazja!! Tanio do sprzedania dwa palta zimowe i buty z cholewami. Wiadomość Młynarska 20 m 39. (Bałuty) 10319—2

Plac sześciomorgowy sprzedamy, 5 minut od kolei Kaliskiej i tramwaju, Biuro „Pośrednik“ Piotrkowska 87. 10334—1

Nieruchomości i sklepy, komu pilno sprzedać, kupić, niech zechce się udać do biura „Pośrednik“ Piotrkowska 87 10333—4

Docha syberyjska do sprzedania ul. 6 Sierpnia 13 m 5 od 4—5 wieczór. 10326—2

Mikrometr tanio do sprzedania. Karola 14 m 18. 10323—1

Różne:

Krawaty przyjmuję do roboty przerabiam stare. Cegielniana 53 1343—2

Akuszerka Pipikowa przyjmuje miejscowe i przyjezdne pa nie. Piotrkowska 132—14 10005—1

OBIADY gospodarskie wydaje się w domu i na miasto od g. 12—4, Orla 25 m 22. 10082—5

Krawiec Kucharski mieszka Grabowa 32, 10098—6

Domek murowany nowy z wolnem mieszkaniem zaraz do objęcia naprzeciw Julianowa. Kniaziewicza 20; 10274—2

Nie mając mieszkania poszukuje posady ze swoimi narzędziami jako stolarz — portjer do fabryki. Oferty do „Rozwoju“ pod „Stolarz“. 10225—2

Kobieta lub dziewczyna możliwie z szyciem potrzebna do małego gospodarstwa Główna 17 m 2. 10298—1

Potrzebny jest woźny i nocny stróż, Zgłaszać się do dyrektora szkoły ul. Boczna 5 10299—1

Ślusarzy na armaturę i chłopcy do praktyki potrzebni. Fabryka armatur i odlewnia metali Dawidczyński i ska Zakętna 65 10289—1

Potrzebna zawodowa praczka Konstantynowska 36 10288—2

MONTERZY wykwalifikowani do izolacji rur parowych potrzebni Radwań ska 26 16292—1

Za wypożyczenie miljona dam pokój umeblowany z opałem Oferty Rozwój pod „Pożyczka“ 10270—1

Przybłąkał się pies buldog—żółty z kagańcem. Prawy właściciel może odebrać za zwrotem kosztów Koziny Górna 16 Grzelak. 10206—1

Potrzebna praczka do pralni Al Kościuszki 41 10305—1

Jest potrzebny chłopiec od 14—16 lat do zakładu stolarskiego Wschodnia 66 L Salomonowicz 10303-2

Przybłąkała się suka rasy wilczej można odebrać Kilińskiego 71 m 7 10300—1

Potrzebna służąca za dobrem wynagrodzeniem Cukiernia Zgierska 24 10308—1

STUDENT udziela matematyki, łaciny, fizyki, języków. Kilińskiego 86—3 (druga brama) 10317—2

Potrzebny uczeń do praktyki fryzjerskiej ul. Przędzalniana 95 10341—2

Łóżko dobrej roboty materac szafę dębową sprzedam. Przejazd 24—1 10337—2

Służąca potrzebna zaraz Przejazd 65 m 49 1539—2

Buchalter biuralista czasowo znajdzie dodatkowo zajęcie Oferty w Rozwoju dla „Biuralisty“ 1341—1

ZURNALI mód wypożyczalnia. Duży wybór, Formy bibułkowe „Ogniwo“ Sienkiewicza 67 10333—1

Przyjmę posadę ekspedjentki lub kasjerki mam praktykę na żądanie mogę złożyć świadectwa. Łaskawe oferty do „Rozwoju“ pod „Energiczna“ 10336—1

Chłopcy mający chęć nauczyć się ślusarstwa mogą się zgłosić. Łąkowa 22 10321—2

Pracownia „Wandy“ Główna 55 II piętro front wykończenie eleganckie kostjum 35 tys. palta 30 tys. 10332—3

POSZUKUJE nauczyciela gry na fortepianie blizko Teatru Miejskiego Oferty Orla 23 m 22 B. K, 10320—2

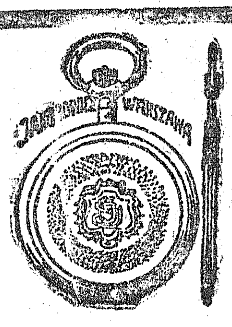

Nie można taniej !!!

Tylko za 10.500 mk

Zegarek S. **„ENORE“** patent (nie cylindr.) wysyłam za zaliczeniem pocztowem po otrzymaniu zamówienia (bez zaliczki) elegancki i nocny, kieszonkowy, odkryty męski płaski zegarek, systemu **„CHRONOMETR“** z czarnej angielskiej stali, chód dźwięczny, na kamieniach **„REMONTOIR“**

Specjalne urządzenie zabezpiecza sprężynę od uszkodzenia. Cena niebywała na krótki czas **tylko** 10,500 marek, dwie sztuki 20,500 Mk. trzy sztuki 30,000 Mk. Zegarki Nr. 419 z lepszego gatunku Mk. 15,850. i 25,000 marek.

!!Nowość zegarek „Błyskawica“!!

z samoświecacym w nocy cyferblatem, pokazującym dokładnie czas w ciemności. Eleganckie modne niklowe zegarki szwajcarskie dla Panów i Pań na rękę ze skórzanym paskiem najnowszych fasonów, chód dźwięczny na kamieniach. Cena tylko na krótki czas 17,500 Mk. dwie sztuki 34,500 w lepsszym gatunku 25,000, 30,000 i 35,000

Zegarki wysyłam wyregulowane z gwarancją za dobry chód na 3 lata.

Koszta przesyłki i opakowanie na rachunek kupującego.

Zamówienia adresować:

Przedstawiciel szwajcarskich zegarków

JÓZEF JAKUBOWICZ,

UWAGA: Kupujący nic nie ryzykuje, jeśli towar się nie podoba, przyjmuje z powrotem i zwracam pieniądze.

Mnóstwo listów dziękczynnych otrzymujemy. lecz z powodu braku miejsca podajemy poniżej tylko niektóre z nich:

I) W. P.

Zegarek otrzymałem i jestem z niego zadowolony, dziękuje za niego. Proszę o wysłanie jeszcze jednego takiego samego. Zegarki pańskie polecam wszystkim znajomym

p. Zywice Łęg L. 16, I | VII 1922 r. Juljan Kurtz

II) W. P.

Serdecznie dziękuje za przysłanie mi zegarka „Błyskawica“. Jestem bardzo zadowolona. gdyż chodzi dobrze.

p. Marja Kościenicka Zakopane 16 | VII 1922 r

III) W. P.

Zegarek z Pańskiej firmy otrzymałem i jestem bardzo zadowolony. Zegarek ma nadzwyczajny chód. Już dziesięciu kupców miałem na niego.

Dymitr Szkolnik, urzęd. kol ej. telegr. Stacji Bobrówka od Jarosław, Małopolska 27 | X 1922 r.

4636dp)

Poszukuję 1 lub 2 pokoi bez mebli. Zgłoszenia pod „W“ do adm. 10325—2

KRAWIEC męski przyjmuje obstalunki Piaseczna 21 Wasilewski. 10324—2

Poszukuję prywatnego szycia ul. Andrzeja 40 u P. Piaseckiej. 10322—2

Zaginął buldog ciemno morengowaty ogon i uszy obcięte. Oprowadzić za wynagrodzeniem Przejazd 67 stróż, 10320—2

KAWALER poszukuje pokoju skromnie umeblowanego w śródmieściu cena obojętna łaskawe oferty sub. „48, J.F.“ 10328—2

Potrzebna kobieta lub dziewczynka do sprzątania Rozwadowska 19 m 35. 10327—1

KONIKI dziecinne tornistry teczki szkolne pasy wojskowe skórzana galanterja przybory podróżne. uprzęża na konie, ceny przystępne S, Skarzyński Piotrkowska 135 10330—2

Stancja dla pań i pokój z używalnością kuchni Nowo—Cegielniana 26 m 9 10329—1

Zagubione. dokumenty

Śmieć Michał zagubił dowód osobisty wydany w Łodzi. 10254—1

Lasman Abram zagubił paszport niemiecki oraz kartę rejestracyjną wyd. w Łodzi. 10284—1

Skonieczka Kazimierz zagubił dowód osobisty wydany przez magistrat miasta Zgierza. 10295—1

Różański zagubił kartę bezterminowego urlopu wyd. P.K U. Łódź 10297—1

Grabek Honorata zagubiła kartę od rosyjskiego paszportu wyd. z fabryki Poznańskiego 10312—2

Grabek Domicela zagubiła kartę od rosyjskiego paszportu wydaną z fabryki Poznańskiego 10319 2

Walczak Stanisław zagubił paszport polski wydany w Lutomiersku. 10311—2

Cena ogłoszeń przed tekstem i w tekście 450 mk., za tekstem 800 mk., zwyczajne 130 mk., wśród drobnych 200 mk., nekrologi 240 mk., komunikaty 300 mk. za wiersz nonparelowy lub jego see, Drobne ogłoszenie bezterminowe 30 mk. za wyraz, duże litery 200 mk., dla poszukujących pracy 15 mk., najmniejsze ogłoszenie 400 mk. Ogłoszenia zamiejscowe 50 proc iane 100 proc drożej. Stronica przed tekstem dla ogłoszeń podzielona na 8 łamy, za tekstem 5 łamów. Artykuły bez oznaczenia honorarjum uważa Redakcja za bezpłatne. Ogłoszenia przyjm do godz. 6—ej, po 6—ej dolicza się 50 proc. Za nieterminowe wychodzenie ogłoszeń administracja nie odpowiada. Każda nowa podwyżka obowiązuje już przyjęte od dnia zmiany ea bez up adomienia „Rozwój“ można zamawiać w Zgierzu u p. Lacha, w Pabjanicach u p. Zatorskiego ul. Zamkowa. Tabelkowe i fantazyjne 50 proc drożej

Red. odpowiedzialny Jan Sokołowski. Wydawca [illegible] Druk [illegible]